

Ministerstvo kultury rozdělovalo podporu na kulturní aktivity bez systému a netransparentně

Tisková zpráva ke KA č. 18/19 – 19. 8. 2019

Nejvyšší kontrolní úřad prověřil prostředky, které Ministerstvo kultury (MK) rozdělovalo v letech 2016 až 2018 na kulturní aktivity, jako jsou tanec, divadlo, literatura, hudba nebo výtvarné umění. Kontrola ukázala, že rozdělování této podpory je roztržité. I kvůli chybějícímu informačnímu systému je náročné pro poskytovatele i příjemce a v konečném důsledku i neefektivní. MK určilo jen obecné cíle podpory a nestanovilo ukazatele, podle kterých by mohlo vyhodnotit její přínos. Zároveň příjemce podpory nedostatečně kontrolovalo. Navíc poskytovalo prostředky netransparentně tím, že podpořilo i projekty mimo výběrové řízení. Nedostatky zjistil NKÚ také u některých příjemců.

MK ročně vypisuje 25 výzev na podporu kulturních aktivit. V kontrolovaných letech na ně rozdělilo každý rok zhruba 500 až 600 milionů korun, a to složitě a neefektivně. Za přidělení dotací je zodpovědných celkem 9 odborů ministerstva, které postupují rozdílně a svůj postup nekoordinují. Často se tak liší požadavky na příjemce a zvyšuje se administrativní zátěž jak pro ně, tak pro ministerstvo. Například pokud příjemce pořádal festival zahrnující divadlo i tanec, musel podat dvě žádosti o podporu. Každé výběrové řízení spravoval jiný odbor ministerstva s odlišnými požadavky. Příjemce tak nakonec musel vést účetnictví pro každou část festivalu zvlášť, připravit zvlášť vyúčtování a dvě závěrečné zprávy.

Jedním z důvodů takto složitého rozdělování podpory je i to, že na MK stále chybí informační systém pro její poskytování. MK se zavázalo, že jej vytvoří už po předchozí kontrole NKÚ v roce 2014. Dosud ale výrazně nepokročilo. Teprve na konci roku 2018 zpracovávalo podklady pro výběrové řízení na dodavatele informačního systému. Příjemci tak musí například opakovaně dodávat stejné doklady, které už předali v rámci jiné žádosti. Na MK se také kvůli chybějícímu informačnímu systému lišily údaje o objemu podpory.

MK stanovilo jen velmi obecně cíle, kterých chce podporou kulturních aktivit dosáhnout, jako například „rovnost občanů v přístupu ke kulturnímu bohatství“, „zmírnění vlivu komercializace umění“ nebo „vytvoření podmínek pro kulturní potřeby všech občanů“. U podpory navíc MK neurčilo ukazatele, podle kterých by mohlo přínos aktivit hodnotit.

Při rozdělování podpory postupovalo MK také netransparentně. Každý rok se zvyšoval objem peněz, které přidělilo bez výběrového řízení. K jejich přidělení přitom nemělo žádné objektivní důvody. Zatímco v letech 2011 až 2013 šlo o více než 68 milionů korun, v letech 2016 až 2018 to bylo přes 112 milionů korun. Zároveň ministerstvo žadatele dostatečně nekontrolovalo a přidělovalo podporu i žadatelům, kteří nesplnili podmínky. Podporu tak dostal například i žadatel, který v minulosti nedodržel podmínky dotace, nebo mu v žádosti o podporu chyběly základní údaje.

NKÚ prověřil také příjemce, u kterých zkontroloval 180 milionů korun. U některých z nich zjistil nedostatky. Například jeden z příjemců měl skutečné náklady nižší, než byl původně plánovaný rozpočet, ale dotaci přesto čerpal v plné výši. Jiný příjemce vypracoval každý rok

dvě verze vyúčtování. Zatímco v prvním vyúčtování vykazoval zisk, v opraveném vyúčtování vykazoval ztrátu. MK několik let za sebou přijalo bez výhrad toto opravované vyúčtování a každoročně tomuto žadateli přidělilo dotaci ve výši, kterou požadoval. Jednalo se o desítky milionů korun. Značnou část těchto prostředků měl vrátit příjemce do rozpočtu, což MK nepožadovalo.

Všechny tyto nedostatky jsou dlouhodobé a MK se u mnohých z nich zavázalo už po předchozí kontrole NKÚ v roce 2014, že je napraví. Téměř nic se ale nezlepšilo.

Odbor komunikace

Nejvyšší kontrolní úřad